

GEHEIM

Hoofdkwartier van de
Generale Staf

Ex.nr. 8 van 20 exemplaren.

Nr. 494/13.00

INGEKOMEN: 14-7

Sectie G2
Bureau P/C

GEHEIM

Nr. G2/31247 Geh.--
d.d.7 juli 1959

Dit stuk mag alleen worden
vermenigvuldigd met toestemming
van het Hoofd van de Sectie G2-HKGS

14
8

ISAM nr.6/1959

over de periode van 1 t/m 30 juni 1959

GEHEIM

1. POLITIEK

a. BERLIJN-KWESTIE

(1) De conferentie van Ministers van Buitenlandse Zaken van de Grote Vier te GENEVE werd op 9 juni onderbroken en zal op 13 juli 1959 worden voortgezet. De eerste phase van de onderhandelingen tussen de Westelijke Grote Drie en RUSLAND is hiermede teneinde zonder dat dit overleg tot enig positief resultaat voor het WESTEN heeft geleid.

(2) De SOVJET-UNIE wist gedurende deze onderhandelingen echter wel enige winstpunten te boeken, n.l.:

(a) een Oostduitse delegatie neemt op basis van gelijkheid met een Westduitse delegatie - zij het als adviseur - constant deel aan de onderhandelingen;

(b) het WESTEN heeft zich bereid verklaard - zonder enige concessie van Russische zijde - de sterkte van de Westelijke strijdkrachten in WEST-BERLIJN aan een plafond te binden en te overwegen dit plafond in opeenvolgende stadia te reduceren. Voorts bleek het WESTEN bereid een garantie te geven dat de Westelijke troepen in WEST-BERLIJN geen atoomwapens zouden ontvangen;

(c) de Sovjets weigerden - ondanks sterke Westelijke druk - de rechten, welke de Westelijke mogendheden in BERLIJN bezitten, opnieuw schriftelijk te garanderen;

(d) de controle op de toegangswegen naar WEST-BERLIJN zal door Duits personeel geschieden met inachtneming van de bestaande internationale basis-verantwoordelijkheden. (Volgens deze clause zouden de Duitsers dus worden gezien als "agents" van de Sovjets)

(e) -
- 2 -

GEHEIM

- (e) verschil van mening, welke tussen de grote mogendheden mocht rijzen met betrekking tot de toegang tot WEST-BERLIJN zal tussen de Vier Grote Mogendheden worden behandeld en opgelost, met dien verstande dat daartoe in BERLIJN een Viermogendheden Commissie zal worden opgericht, welke bevoegd zal zijn West- en Oostduitse experts te consulteren.
- (3) Ondanks de winstpunten welke de Sovjets tijdens de GENEVE-conferentie konden bereiken, bleek dat zij deze Westelijke concessies onvoldoende achtten als basis voor verdere onderhandelingen. De Sovjets blijven met hun voornaamste uitgangspunten staan op de doelstellingen, welke zij het WESTEN op 27 november 1958 en op 10 januari 1959 aanboden, nl. :
- (a) de Westelijke mogendheden moeten WEST-BERLIJN verlaten;
 - (b) een hereniging van West- en Oostduitsland is uitgesloten, tenzij op basis van een confederatief DUITSLAND, als gevolg van onderhandelingen tussen WEST- en OOSTDUITSLAND;
 - (c) de SOVJET-UNIE zal met OOSTDUITSLAND een vredesverdrag sluiten - daarbij alle soevereine rechten voor wat betreft het verkeer naar WEST-BERLIJN aan de Oostduitse Regering overdragend - als met de onderhandelingen met het WESTEN geen vorderingen worden gemaakt.
- (4) Als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen verkeert het diplomatiek overleg van het WESTEN met de SOVJET-UNIE thans in een impasse, voor welke impasse vooralsnog geen enkele oplossing in zicht is. De recente gesprekken van KHRUSCHEV met de Amerikaan HARRIMAN, alsmede de gesprekken van KOZLOV met Amerikaanse Regeringsleiders wijzen er op dat RUSLAND voortgaat met zijn intimidatiepolitiek, teneinde in het WESTEN verdeeldheid te zaaien en het WESTEN tot een meer tegemoetkomende houding te brengen.
- (5) Aangezien de Sovjet politiek wordt gespeeld met op de achtergrond het dwangmiddel van het Russische vredesverdrag waarbij de soevereine rechten met betrekking tot het verkeer naar WEST-BERLIJN aan de Oostduitse Regering zullen worden overgedragen, blijft de toestand het gevaar in zich houden van een mogelijk acuut optredende ernstige crisis in de verhoudingen tussen het WESTEN en de SOVJET-UNIE.

2. MILITAIR.

a. SOVJET-UNIE

Generaal-majoor Yu. V. Drugov, Chef van de Medische Dienst van het Sovjet leger, heeft onlangs in het Russische tijdschrift voor Pharmacologie en Toxicologie geschreven dat research in de Sovjet-Unie op het gebied van de chemische strijdmiddelen zich voornamelijk richt op de z.g. psycho-stoffen, op organofosforus-verbindingen en op gifstoffen uit planten. De psycho-stoffen, die de gedragingen van de mens beïnvloeden, vormen een nieuwe ontwikkeling in de chemische oorlogvoering. De organofosforus-verbindingen omvatten zowel de normale zenuwgassen alsook de z.g. "V-stoffen" met een duizendvoudige toxiciteit. Over de plantengiften liet hij zich niet verder uit.

(Een bestudering van de open literatuur bewijst dat deze verklaring met betrekking tot de zenuwgassen zeker juist is. De chemische school van Prof. Arbuzov te Kazan heeft reeds jaren lang een uitgebreid onderzoek van organofosforus-verbindingen ter hand genomen. De vele publicaties over insecticiden en acariciden (mijtbestrijders) wijzen op een grote belangstelling voor deze zeer nauw aan de zenuwgassen, respectievelijk "V-stoffen" verwante verbindingen).

b. SOVJET LEGERGROEP DUITSLAND.

Van 5-13 juni werd in OOST DUITSLAND in het gebied ZUID van de lijn BERLIJN-MAGDENBURG een commando-oefening gehouden, waaraan door de staf van het Hoofdkwartier SOVJET LEGERGROEP DUITSLAND alsmede door alle legerstaven werd deelgenomen.

c. SATELLIETLANDEN.

De laatste twee jaar hebben alle Oosteuropese satellietlanden hun voorbereidingen voor burgerlijke verdediging uitgebreid. Het huidige peil van de paraatheid verschilt, doch reeds twee of meer satellietlanden hebben een algemene verplichte opleiding voor de burgerlijke verdediging ingevoerd, die o.m. maatregelen tegen atoom- en biologische aanvallen inhoudt. Zij hebben ambtenaren voor de burgerlijke verdediging naar de Sovjet-Unie gezonden voor een uitgebreide opleiding. Schuilkelders worden gebouwd.

3. CONTRAINLICHTIN GEN.

a. Diefstal c.q. Vermissing van wapens en munitie:

- 4 pistolen (waarvan 2 verloren geraakt bij oefening "Panta Rei");
- 1 pistoolmitrailleur;
- 1 geweer Garand (bij oefeningen in Vogelsang (Dld));
- 2 geweren Garand (bij oefening "Panta Rei");
- 1 karabijn;
- 1 bajonet;
- 232 geweerpatronen.

- b. -
- 5 -

b. POLEN

Uit berichten, welke uit Warschau zijn ontvangen, valt af te leiden, dat aan het voorstel om Polen te doen deelnemen aan de Genève-conferentie de gedachte ten grondslag heeft gelegen, dat tijdens deze conferentie het "Rapacki-plan" aan de orde zou kunnen worden gesteld. Daarbij bestond de hoop, dat tegenover Polen en Tsjechoslowakije ook Denemarken en Noorwegen tot de conferentie zouden worden uitgenodigd en dat deze twee landen het Rapacki-plan zouden steunen. Aanvankelijk hadden de Noorse-en Deense regeringen zich nogal welwillend over dit plan uitgelaten. De beide Westelijke regeringen hebben evenwel, in overeenstemming met de terzake in de Noordatlantische Alliantie bestaande opvatting, in een vertrouwelijke bespreking met de Poolse regering gesteld, dat gelijk met de militaire ontspanning door het Rapacki-plan ook een politieke ontspanning in Midden-Europa (volgens Westelijke zienswijze) moest komen. Een dergelijke politieke oplossing is, zoals bekend, onaanvaardbaar voor het Sovjet-Blok.

c. IRAK.

Met vooropstelling van het feit, dat de politieke toestand in Irak vooral op het platteland labiel en onoverzichtelijk is, kan toch worden geconstateerd dat Premier Kassim enkele maatregelen heeft genomen die wijzen op een poging, de machtspositie van de communisten terug te dringen. Deze maatregelen zijn: ontslag van de pro-communistische chef van de geheime staatspolitie en voortgezette zuivering van het leger door het ontslaan van een aantal hoge officieren. De formatie van de Iraakse Zesde Divisie, welke bestemd schijnt te zijn om zo nodig te dienen als Kassim's "Pretoriaanse Garde", vindt gestadig voortgang. De officieren van deze divisie worden streng geselecteerd. De regeringstroepen zijn de situatie in Noord-Oost Irak, alwaar diverse Kurdenstammen in opstand waren gekomen tegen het huidige regime, geheel meester.

d. LIBYE.

Van groot belang voor de toekomst van Libye is het feit, dat in verslagperiode op twee plaatsen, nl. ten Zuiden van Benghazi en ten Zuiden van Tripoli, voor het eerst olie in exploiteerbare hoeveelheden is gevonden.

e. KOEWEIT.

In Koeweit is men begonnen met het opsporen van Perzen, die ervan worden verdacht te behoren tot de communistische, in Iran verboden Tudehpartij. Het betreft naar schatting 6.000 personen.

2. MILITAIR.

a. SOVJET-UNIE

Generaal-majoor Yu.V. Drugov, Chef van de Medische Dienst van het Sovjet leger, heeft onlangs in het Russische tijdschrift voor Pharmacologie en Toxicologie geschreven dat research in de Sovjet-Unie op het gebied van de chemische strijdmiddelen zich voornamelijk richt op de z.g. psycho-stoffen, op organofosforus-verbindingen en op gifstoffen uit planten. De psycho-stoffen, die de gedragingen van de mens beïnvloeden, vormen een nieuwe ontwikkeling in de chemische oorlogvoering. De organofosforus-verbindingen omvatten zowel de normale zenuwgassen alsook de z.g. "V-stoffen" met een duizendvoudige toxiciteit. Over de plantengiften liet hij zich niet verder uit.

(Een bestudering van de open literatuur bewijst dat deze verklaring met betrekking tot de zenuwgassen zeker juist is. De chemische school van Prof. Arbuzov te Kazan heeft reeds jaren lang een uitgebreid onderzoek van organofosforus-verbindingen ter hand genomen. De vele publicaties over insecticiden en acariciden (mijtbestrijders) wijzen op een grote belangstelling voor deze zeer nauw aan de zenuwgassen, respectievelijk "V-stoffen" verwante verbindingen).

b. SOVJET LEGERGROEP DUITSLAND.

Van 5-13 juni werd in OOST DUITSLAND in het gebied ZUID van de lijn BERLIJN-MAGDENBURG een commando-oefening gehouden, waaraan door de staf van het Hoofdkwartier SOVJET LEGERGROEP DUITSLAND alsmede door alle legerstaven werd deelgenomen.

c. SATELLIETLANDEN.

De laatste twee jaar hebben alle Oosteuropese satellietlanden hun voorbereidingen voor burgerlijke verdediging uitgebreid. Het huidige peil van de paraatheid verschilt, doch reeds twee of meer satellietlanden hebben een algemene verplichte opleiding voor de burgerlijke verdediging ingevoerd, die o.m. maatregelen tegen atoom- en biologische aanvallen inhoudt. Zij hebben ambtenaren voor de burgerlijke verdediging naar de Sovjet-Unie gezonden voor een uitgebreide opleiding. Schuilkelders worden gebouwd.

3. CONTRAINLICHTINGEN.

a. Diefstal c.q. Vermissing van wapens en munitie:

- 4 pistolen (waarvan 2 verloren geraakt bij oefening "Panta Rei");
- 1 pistoolmitrailleur;
- 1 geweer Garand (bij oefeningen in Vogelsang (Dld));
- 2 geweren Garand (bij oefening "Panta Rei");
- 1 karabijn;
- 1 bajonet;
- 232 geweerpatronen.

- b. -
- 5 -

GEHEIM

GEHEIM

b. Vermissing van geclassificeerde stukken:

"Voorlopige instructie voor C-101 Verb.Bed.Bat" no.
5140/080104/05 dd.28-1-1959, Class.GEHEIM
Bijlage behorende bij Perintrep-G2 1LK no.28, ex.55,
dd.10-8-1958, Class.GEHEIM.
Brief MC 46 (F) dd.28-3-1950, Class.NATO CONFIDENTIEEL
Brief MC 52 (F) dd.23-11-1954, Class.NATO SECRET
Brief MC 56 (Rev)(F) dd.12-12-55, Class.NATO SECRET.

c. Inlichtingenactiviteit.

Op 23 juni 1959 werden uit een auto met 2 fototoe-
stellen foto's gemaakt van 216 A - Basis Munitie Ma-
gazijn, fort Middenweg te BEEMSTER.

GEHEIM

D I S T R I B U T I E

Ex.nr.:

AAN:

Commandant van het 1e legerkorps	1
Nederlandse territoriale bevelhebber	2
Basiscommandant	3
Commandant der luchtdoelartillerie	4

INTERN:

Chef van de Generale Staf, Plv.Chef van de Generale Staf, Sous-Chef van de Generale Staf	5
Hoofden van de Secties G 1, G 3 en G 4 van het HKGS	6

TER INFORMATIE:

De militair-attaché bij Hr.Ms.Ambassade/Gezantschap	
te BELGRADO	7
BONN	8
BRUSSEL	9
PARIJS	10
STOCKHOLM	11
WASHINGTON	12
Hoofd Bureau Inlichtingen van de Luchtmachtstaf	13
G 2 - HKGS	14 t/m 20